

Kasmetinės ir nemokamos atostogos

Kasmetinės atostogos

Jeigu žmogus gali, jis dirba.
Dirbantis žmogus yra darbuotojas.
Kai žmogus dirba, turi viršininką.
Viršininkas yra darbdavys.

Kai žmogus dirba, yra darbo diena.
Žmogus kiekvieną darbo dieną dirba 8 valandas.
Žmogus dirba 5 dienas per savaitę.

Darbuotojas gali:

- dirbti ne visą darbo dieną;
- dirbti darbuotojui patogesniu laiku;
- dirbti nuotoliniu būdu.

Nuotolinis darbas yra darbas,
kai darbuotojas dirba namuose.

Žmogus, kuris dirba,
gauna kasmetines atostogas.

Kasmetines atostogas darbuotojui
duoda darbdavys.

Kasmetinės atostogos yra atostogos,
kurias darbdavys darbuotojui duoda
kiekvienais metais.

Atostogų davimo taisyklės aprašo
Lietuvos Respublikos darbo kodeksas.
Lietuvos Respublikos darbo kodeksas
yra dokumentas.

Dokumentas yra svarbus
darbuotojui ir darbdaviui.

Lietuvoje darbuotojų kasmetinės atostogos
yra 20 darbo dienų.

Kai kurie darbuotojai gauna
daugiau atostogų dienų.

Darbuotojas gali gauti ir kitokias atostogas:

- **motinystės atostogas;**

Motinystės atostogas gauna dirbanti moteris, kai pagimdo vaiką ir vaiką reikia prižiūrėti.

- **tėvystės atostogas;**

Tėvystės atostogas gauna tėtis (vyras), kai gimsta vaikas ir vaiką reikia prižiūrėti.

Tėvystės atostogos trunka 30 dienų.

Tėvystės atostogos galima skaidyti į 2 dalis.

Tėvystės atostogas tėtis (vyras) gali gauti, kai vaikas yra jaunesnis negu 1 metų.

- **vaiko priežiūros atostogas.**

Tėvystės atostogas gauna ir mama, ir tėtis (vyras).

Mama ir tėtis (vyras) turi patys pasirinkti, kada gauti tėvystės atostogas.

Kai kurie darbuotojai gali gauti daugiau kasmetinių atostogų dienų. 25 kasmetinių atostogų darbo dienas darbdavys duoda:

- darbuotojui, **kuris vienas augina vaiką.**

Vaikas yra jaunesnis negu 14 metų.

- darbuotojui, kuris augina neįgalų vaiką.

Neįgalus vaikas turi būti jaunesnis negu 18 metų;

Darbuotojas turi dirbti 5 darbo dienas per savaitę.

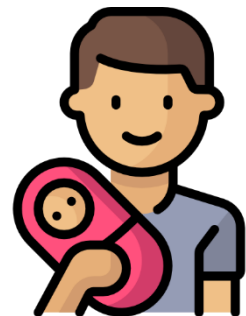
Darbdavys privalo duoti kasmetines atostogas moterims:

- prieš gimdymą;
- po gimdymo.

Darbdavys privalo duoti kasmetines atostogas tėvams:

- prieš vaiko mamos gimdymą;
- po vaiko mamos gimdymo;
- prieš tėvystės atostogas;
- po tėvystės atostogų.

Darbdavys privalo duoti kasmetines atostogas darbuotojams, kurie:

- slaugo sergantį šeimos narį;
- slaugo sergantį neįgalų šeimos narį.

Kada darbdavys privalo duoti kasmetines atostogas

Kasmetines atostogas darbdavys privalo duoti:

- moteriai prieš gimdymą;
- moteriai po gimdymo.
- tėvui (vyriui) po vaiko motinos gimdymo;
- tėvui (vyriui) prieš tėvystės atostogas;
- tėvui (vyriui) po tėvystės atostogų;
- darbuotojui, kuris mokosi;

- darbuotojui, kuris laiko egzaminus;
- darbuotojui, kuris laiko įskaitas;
- darbuotojui, kuris rašo diplominį darbą;
- darbuotojui, kurie slaugo sergantį šeimos narį;
- darbuotojui, kuris slaugo neįgalų šeimos narį;
- darbuotojui, kuris serga chroniškėmis ligomis.

Chroniškos ligos yra tos ligos, kuriomis žmogus serga nuolat;

- darbuotojui dėl sveikatos problemų.

Sveikatos problemas gydytojas nurodo specialioje pažymoje.

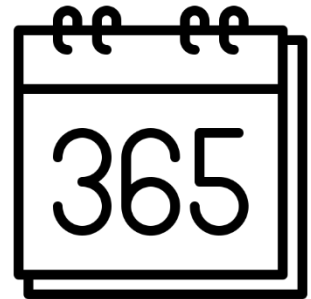

Kas gali pirmiau pasirinkti kasmetinių atostogų datą

Darbuotojas turi dirbti visus metus.

Tada gali gauti kasmetines atostogas.

Kasmetines atostogas darbdavys duoda už praėjusius darbo metus.

Pirmiau pasirinkti kasmetinių atostogų datą gali:

- moteris, kuri laukiasi vaiko;
  - darbuotojas, kuri augina vaiką;
- Vaikas turi būti jaunesnis negu 14 metų.
- darbuotojas, kuris augina neįgalų vaiką.

Neįgalus vaikas turi būti jaunesnis negu 18 metų;

- darbuotojas, kuris augina 2 vaikus;

- darbuotojas, kuris augina daugiau negu 2 vaikus;
- darbuotojas, kuris neišnaudojo visų kasmetinių atostogų dienų.

Nemokamos atostogos

Darbuotojas gauna kasmetines atostogas.

Kai darbuotojas išnaudoja kasmetines atostogas, gali gauti nemokamas atostogas.

Už kasmetines atostogas darbuotojas gauna atlyginimą.

Už nemokamas atostogas darbuotojas negauna atlyginimo.

Nemokamos atostogos ir jų trukmė

Darbdavys privalo duoti nemokamas atostogas.

Nemokamų atostogų trukmę renkasi darbuotojas.

14 dienų nemokamų atostogų gali gauti:

- darbuotojas, kuris augina vaiką;

Vaikas turi būti jaunesnis negu 14 metų.

- darbuotojas, kuris yra neįgalus.

30 dienų nemokamų atostogų gali gauti:

- darbuotojas, kuris augina neįgalų vaiką;

Vaikas turi būti jaunesnis negu 18 metų.

- darbuotojas, kuris slaugo neįgalų asmenį;

- darbuotojas, kuris greitai susilauks vaiko;
- darbuotojas, kuris su mama prižiūri vaiką;

Vaikas turi būti jaunesnis negu 3 metai.

- darbuotoja, kuri su tėčiu prižiūri vaiką;

Vaikas turi būti jaunesnis negu 3 metai.

- darbuotojas, kuris slaugo sergantį šeimos narį;

Slaugos trukmę gydytojas nurodo specialioje pažymoje.

5 dienas nemokamų atostogų gali gauti:

- darbuotojas, kuris dalyvauja laidotuvėse;

3 dienas nemokamų atostogų gali gauti:

- darbuotojas, kuris dalyvauja savo vestuvėse.

Papildomos laisvos dienos

Darbuotojas gauna kasmetines atostogas.

Darbuotojas pagal poreikį gali gauti nemokamas atostogas.

Darbuotojas gali kai kurias darbo dienas nedirbti.

Tos dienos yra laisvos dienos.

Laisvos dienos:

- mamadieniai;
- tėvadieniai.

Už laisvas dienas darbuotojai gauna atlyginimą.

Darbdavys gali:

- duoti laisvą dieną.
- sutrumpinti darbo laiką.

Darbo diena yra 8 valandos.

8 valandas galima padalinti per kelias dienas.

Laisvas dienas gauna darbuotojas, kai:

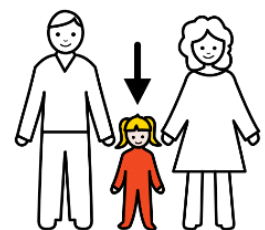
- augina 1 vaiką;

Vaikas yra jaunesnis negu 12 metų.

Neįgalus vaikas yra jaunesnis nei 18 metų.

Laisvą dieną darbdavys duoda

1 kartą per 3 mėnesius.

Darbdavys taip pat gali sutrumpinti darbo laiką 8 valandomis.

8 valandomis darbo laikas gali sutrumpėti kelis kartus per 3 mėnesius.

- augina 2 vaikus;

Darbdavys gali duoti 1 laisvą dieną.

Laisvą dieną darbdavys duoda 1 kartą per 1 mėnesį.

Darbdavys taip pat gali sutrumpinti darbo laiką.

Darbo laiką darbdavys gali sutrumpinti

2 valandomis per savaitę.

- augina 3 vaikus ir daugiau.

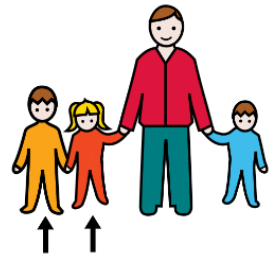
Laisvą dieną darbdavys suteikia 2 kartą per 1 mėnesį.

Darbdavys taip pat gali sutrumpinti darbo laiką.

Darbo laiką darbdavys gali sutrumpinti 4 valandomis 1 kartą per savaitę.

Būna atveju, kada darbuotojas dirba ilgiau negu 8 valandas.

Tada tas per ilgai dirbtas valandas sudeda ir darbuotojas gauna laisvą dieną.

Vaikų valandinės priežiūros kambariai darbovietėse

Didesnėse valstybės įstaigose bus įrengti vaikų kambariai.

Tai bus įstaigose, kuriose dirba daugiau nei 100 darbuotojų.

Vaikų kambariai labai naudingi tada,
kai vaikų pamokos baigiasi anksti.
O tėvai dar turi dirbti.

Vaikai galės čia atvykti po pamokų ir pabūti,
kol pasibaigs mamos ar tėčio darbas.

Papildomos laisvos dienos, auginantiems vaikus

ir dirbantiems viešose įstaigose

Žmonės gali dirbti 4 darbo dienas po 8 valandas per savaitę.

Taip dirbti gali žmonės,

kurie augina vaikus iki 3 metų.

Šiuo metu taip dirbti gali tik tie darbuotojai, kurie dirba valstybės ar savivaldybės įstaigose.

Nuotolinis darbas ir patogesnis darbo laikas

Ne visas darbo laikas

Darbuotojas dirba 8 darbo valandas.

Darbuotojas gali dirbti ne visa darbo dieną.

Ne visą darbo laiką asmuo gali dirbti, kai:

- darbuotojas serga;

Sveikatos problemas gydytojas nurodo

specialioje pažymoje. Pavyzdžiui:

- darbuotoja laukiasi vaiko;
- darbuotoja neseniai pagimdė;
- darbuotoja pati krūtimi maitina vaiką;
- darbuotojas, kuris augina vaiką;

Vaikas yra jaunesnis negu 8 metai.

- darbuotojas, kuris vienas augina vaiką;

Vaikas yra jaunesnis negu 14 metų.

Neįgalus vaikas yra jaunesnis negu 18 metų.

Nuotolinis darbas

Darbuotojas gali dirbti nuotoliniu būdu.

Nuotolinis darbas, kai darbuotojas dirba namuose.

Darbuotojas darbdaviui turi įrodyti, kad namuose jam dirbti pigiau.

Darbuotojas darbdaviui turi įrodyti, kad namuose jam dirbti patogiau.

Darbuotojas gali dirbti nuotoliniu būdu, kai:

- laukiasi vaiko;
- neseniai pagimdė vaiką;
- krūtimi maitina vaiką;
- augina vaiką, kuris yra jaunesnis negu 8 metai;
- vienas augina vaiką, kuris yra jaunesnis negu 14 metų;

- augina neįgalų vaiką, kuris yra jaunesnis negu 18 metai;
  - turi sveikatos problemų;
  - slaugo šeimos narį;
- Sveikatos problemas gydytojas nurodo specialioje pažymoje.

Teisė pasirinkti darbo laiką

Darbuotojas turi teisę pasirinkti darbo laiką.
 Apie tai darbuotojas turi pranešti darbdaviui
 prieš 2 darbo dienas.

Pasirinkti darbo laiką gali darbuotojas, kai:

- augina vaiką;
- Vaikas turi būti jaunesnis negu 3 metų.
- Darbuotojas, kuris vienas augina vaiką.
- Vaikas turi būti jaunesnis negu 7 metų.

Darbo sutarties nutraukimas

Kai darbuotojas pradeda dirbti,
 Jis pasirašo darbo sutartį.
 Darbo sutartis yra dokumentas.

Dokumente parašyti:

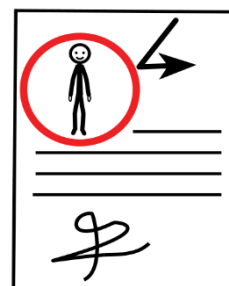
- Darbuotojo darbai;
- Darbo laikas;
- Atlyginimas, kurį moka darbdavys.

Darbo sutartį pasirašo darbuotojas ir darbdavys.

Darbo sutartį gali nutraukti:

- Darbdavys;
- Darbuotojas.

Darbo sutartį darbuotojas gali nutraukti, kai sutartį nori nutraukti pats darbuotojas.

Darbo sutartį darbdavys gali nutraukti, kai:

- Darbuotojas yra kaltas.

Pavyzdžiui:

Kelias dienas neatėjo į darbą,
Kai nesirgo arba neatostogavo.

- Darbuotojas yra nekaltas.

Pavyzdžiui:

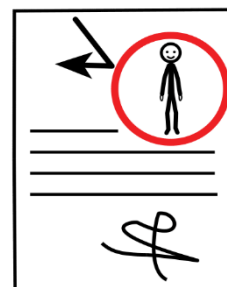
Nori dirbti kitur.

Darbo sutartį taip pat galima nutraukti, kai

Sutartį nori nutraukti:

- Pats darbuotojas ir
- Darbdavys.

Abu dėl to susitaria.

Kai nėra darbuotojo kaltės

Darbo sutartį darbdavys gali nutraukti, kai nėra darbuotojo kaltės.

Pavyzdžiui:

- Neliko darbo.
- Įmonė bankrutavo.

Darbo sutarties darbdavys **negali nutraukti**, kai:

- Darbuotojas augina vaiką.

Vaikas yra jaunesnis negu 3 metų.

- Darbuotoja laukiasi vaiko.

Darbdavys apie tai žino.

Vaikas yra jaunesnis negu 4 mėnesių.

Darbuotojas gali nutraukti sutartį

lengvesnėmis sąlygomis,

kai darbuotojas namuose slaugo šeimos narį.

Šeimos nariui nustatyta:

- Nuolatinė slauga arba
- Specialioji nuolatinė priežiūra (pagalba).

Lengvesnės sąlygos nutraukti sutartį:

- Darbuotojas darbdavį gali įspėti

prieš 5 darbo dienas;

- Darbuotojas gali gauti išaitinę išmoką.

Išaitinę išmoką darbuotojas gauna,

kai išeina iš darbo.

Išeitinę išmoką moka darbdavys.

Jeigu darbdavys nori nutraukti darbo sutartį,

bet darbuotojas nekaltas,

ir darbuotojas dirba ilgiau nei metus

ir auginą vaiką iki 14 m.

arba vaiką su negalia iki 18 m.

Jis turi būti įspėtas prieš 3 mėnesius.

Jeigu darbdavys nori nutraukti darbo sutartį,

bet darbuotojas nekaltas,

ir darbuotojas dirba trumpiau nei metus

ir auginą vaiką iki 14 m.

arba vaiką su negalia iki 18 m.

Jis turi būti įspėtas prieš 6 savaites.

Tekstą lengvai suprantama kalba rengė

Renata Maslauskienė.

Tekstas išbandytas

Bendrijoje VILTIS